

אמר רבינא *ח"ש* כחלת אהרן ובתרומו
מותר הא בתרומת לחמי תורה אסור
והא

ס"א

ע"ה

י

דבר נכון שכל לרבות
דבר רבא שפסע לו
דעיקר קא מחפיק :
חזוהו איסור האמור
במורה. כפ"ג דשבוטות מוכח לה חזוהו איסור נדר האמור במורה : כיום שמת בו אביו ט'. אורחא דמילתא
להשפיע ביום שמת בו אביו ורבו : כי כי דמי לאו דקנדר בהוא חד בשבא דמת בו אביו . כגון שמת אביו
באחד בשבת ובאחריו היום אסור עליו באכילת בשר ואחר זמן אחר באכילת בשר עליו כחד בשבא והא דקתני
בכרייתא ביום שמת בו אביו לא שאמר כן בפירוש אלא אמר באחד בשבא (עד) היום הזה כמו חד בשבא שמת
בו אביו אפ"ג דאיכא מאותו חד בשבא עד היום הזה כמה חד בשבא שאכל בשר אמרינן בעיקרא קא
מחפיק באותו חד בשבא שאסור עליו אכילת בשר משום דהוה לך לאסור קא מחפיק הילכך חלין באיסור
ובזמני שלמים נמי חלין דבעיקרא קא מחפיק : והוא שגדור ונא מאותו היום ואילך . דהוה להו כולהו
דאיסורא ולא מספקא לן דילמא בחד בשבא קודם שמת אביו קא מחפיק דהא מילתא דפשיעא היא
דשלמים קודם זריקת דמים לא מספקא לן אי מחפיק כדמעיכרא קודם שהקדש הבהמה והכי
נמי הוה מילי לשנויי כגון שאמר בפירוש ביום שמת בו אביו : כחלת אהרן ובתרומו . ואפ"ג דמחפיק
פל יד פיו לא הוה דבר הגדור דהא מעיקרא נמי הוה אסור משום טבל ופיו לא אסר אלא הכור
שכולא השרים מידי טבל : הא בתרומת לחמי תורה . המביא תורה מביא עמה ארבעה מיני
לחמים חלות ורקיקין ורטובה וסממא ומכל מין עושה " לחמים ועוד מביא פשרה של חמץ ומכל מין
ומין עומן אחד לכהן וסממא נקראים תרומת לחמי תורה כדכתיב והריס ממנו אחד מכל קרבן :
שמש ואילך שהם כאותו יום : כחלת אהרן ובתרומו מותר . משום דלא הוה דבר הגדור וא"ל והלא קדושת התרומה מלה על ידי דיבור והפסד כלל קודם לכן נמי היה אסור משום טבל דהפסד התרומה אינה כ"ל להחיר :
הפסד שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום טבל דהפסד התרומה אינה כ"ל להחיר :

י' ע"ה

ורמשים: כחלת אהרן ובתרומו . שחפ"פ שחל איסור על ידי
קריאת שם לא מקרו דבר הגדור וכמו שכתבתי למעלה * (שחפ"פ) *
שהוא אסור ליה ומותר ליה לא מחמת נדרו הוא שהרי כשהפריש
לא פירש אלא ודאי מאי דאסרי לזרים מחמת איסורא הוא דרמא
רחמנא עלייהו. וטעמא דכולהו הוה דאין מחפיקין כהן משום דבעינן שיחפיק בדבר הגדור ולא בדבר האסור כדאיתא בגמרא [דף טז:]

מ"ה י"ב
ל' ע"ה

אתוון כלל ב דאורייתא

ואחד מתלמידי העיר בזה מש"ס נדרים
די"צ ע"א דקאמר דאם נדר והתפיק כחלת
אהרן ובתרומו מותר משום דהוה מחפיק בדבר
האסור לא בדבר הגדור וכ' הרא"ש שם ד"ה
כחלת אהרן ובתרומו וז"ל ואפ"ג דמיתקרי
ע"י פיו (שקורא שם ואומר ה"ז תרומה) לא הוה
דבר הגדור דהא מעיקרא נמי הוה אסור משום
טבל ופיו לא אסר אלא החיר שהוציא השרים
מידי טבל עכ"ל ונראה מזה שהתרומה מתרת
אך את האיסור טבל אשר צהירים אכל היא
עצמה נשאת בטבל לגבי זרים ע"כ דברי
התלמיד ויפה העיר וע"ע בתוס' שם ד"ה כחלת

נסתפקתי הא לתרומה אסורה לזר אם
הוא איסור חדש שנמחדש ע"י ההפרשה או
דילמא עניינו שאיסור טבל שבו במקומו עומד
שהתרומה החירה איסור טבל שזה אך לכהן אכל
לא לזר ותדע שהרי עונשם שזה שבו טבל הוא
צמיחה ציד"ש וכן תרומה עונשה מיתה ציד"ש
ע"כ נראה קצת מזה שאיסור תרומה לזר הוא
מטעם טבל ומנאחתי כן מפורש בתוס' יצמות
דק"ו ע"ז ד"ה אלא דאחא דאיתא התם בגמ'
דתרומה אסורה לזר צהנאה של כילוי כחצו הם
ז"ל שהוא משום דאיסור טבל צהנאה של כילוי
ילפי' צפרק שני דשבת מקראי וכי ילפי' לאסור וז'
בתרומה דמשעת הרמה לא הותרה אלא לכהנים
אכל לא לישראל עכ"ל כוונתם דכיון דבטבל יש
לימוד מקרא דאסור צהנאה של כילוי ע"כ
התרומה ממילא אסורה לזר צהנאה של כילוי
כיון דהתרומה הותרה רק לכהנים אכל לזרים
האיסור טבל שבו במקומו עומד וה"ז מפורש
כדברנו הנ"ל :

לא יאכלנה כרשיני תרומה .
והא דתנן (עירובין דף טו:)
מערבין לישראל בתרומה דשרי
בהנאה אר"י דהייט דקא הגאה שאין
של כילוי אכל הגאה של כילוי כגון
להאכיל לבהמתו אסור וכן להדליקה
ולהסיקה תחת חבשילו כדתנן במסכת
תרומות (פ"א מ"ג) מדליקין בשמן של
תרומה (ב) במבואות האפילות ע"ג
כהן ברשות כהן פ' כשיש שם כהן
שליך לאותה אורה דבר לאחר נר
למאה אכל לא ברשות ישראל והא
דאמר בכל שעה (פסחים דף נד.) אבא
שאל גבל של בית רבי הוה והיה
מחמם חמין בשמן של תרומה
שנמנאחא אמר ר"ת דהייט לכהנים
שבבית רבי וטעמא דלא אסור אלא
הגאה של כילוי מפרש ר"י משום
דדרשין בפ' במה מדליקין (שנה דף
ט. ושם) גבי אין מדליקין בטבל
טמא את משמרת תרומותי בשתי
תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה
טמאה ואחת תרומה טהורה מה
תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת
הרמה ואילך פירוש עיקר הגאון
דהייט אכילה אף תרומה טמאה אין
לך בה עיקר הגאה דהייט הדלקה
אלא משעת הרמה ואילך ומהכא
ליף דאין מדליקין בטבל טמא ובטבל
טהור נמי (ג) משמע גבי שבת
דרכי פנחס בן יאיר (חולין דף יו')
דאסור הגאה של כילוי היט משום
דהדר ילפינן תרומה טהורה מטמאה
ולא כמו שפירש שם בקונטרס "וכ"ש
בטבל טהור דכל שכן לא הוה דטהור
מטמא הוא דילפינן וכי ילפינן
לאסור טבל צהנאה של כילוי הכי
נמי ילפינן לאסור וז' בתרומה דמשעת
הרמה לא הותרה אלא לכהנים
ולא לישראל (א) :

לטעמא דר"מ: מ: חרומה טובלת. שכל זמן שלא הופרשה חייבין מיתה על אכילתו של טבל דהא מיתה כחוב ביה: אף מעשר ראשון טובל. ואע"ג דבדידיה ליכא מיתה חייבין מיתה על הטבל שלא הופרש מעשר ראשון ממנו: או אפילו מעשר עני. דקיל כלדקה בעלמא דלאו לך קדושה חיה ביה: ואכלו בשעריך. בשנה השלישית משחטי קרא: הכי גרסינן וקאמר רחמנא לא חיטול ואי מהתם ה"א ללא חבל מיתה לא קמ"ל: מאי אינה אוכלת דקמני. כולה מחני' לגבי

ויקראמר קרא וימתו בו כי יחללוהו ויסף חמישיתו עליו בו ולא במעשר עליו ולא על מעשר ורבנן מה חרומה טובלת אף מעשר ראשון נמי טובל וכדחניא רבי יוסי אומר יכול לא יהא חייב אלא על טבל שלא הורם ממנו כל עיקר הורם ממנו חרומה גדולה ולא הורם ממנו מעשר ראשון מעשר ראשון ולא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר לאכלו בשעריך ושבעו מה שעריך האמור להלן מעשר עני אף שעריך האמור כאן

כר פלוגתיה: מ: חרומה טובלת. פי' בקונטרס בשלא הופרשה חייבין מיתה על אכילתו של טבל דהא חרומה מיתה כחוב ביה וקשה לר"י מעשר ראשון נמי כחובא ביה חרומה מעשר ועוד אי מטעם זה לא ליחסר טבל לכהן כיון דחרומה שריא ליה ופי' ריב"ז מסו' דדרשו' בפ' הגשרפין (סנהדרין פ. וסס) ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירמו בעתידים לתרום הכתוב מדבר וליף חילול (א) מחרומה: אף מעשר ראשון

בן עזרא:

הרבה. ונעניי נראה דמאן דסבירא ליה אינו טובל היינו טעמא משום דסבירא ליה אי אפשר שיהא הכרי עאלמו חמור מפני מעשר עני המעורב בו יותר ממעשר עני עאלמו דבשלמא חרומה דדין הוא שמהא טובלת דכיון שהיא עאלמה אקורה ראוי הוא שתאסור תערובתה דכיון דעל כרחו לרף להרימה מן הכרי אינה מתבטלת שם ומש"ה אוסרת אכל מעשר עני שהוא עאלמו מותר לזרים היאך יהא תערובתו חמור ממנו היינו טעמא דמאן דסבירא ליה אינו טובל ומאן דסבירא ליה טובל מפיק ליה (טובל) מדרשא וכדחניא בפרק יש מותרות (יבמות פו.) יכול לא יהא חייב אלא על טבל שלא הורם ממנו כל עיקר הורם ממנו חרומה גדולה ולא הורם ממנו מעשר ראשון מעשר ראשון ולא מעשר עני ואפילו מעשר עני מנין תלמוד לומר לא תוכל לאכול בשעריך * ולהלן הוא אומר ואכלו בשעריך ושבעו מה שעריך האמור להלן מעשר עני אף כאן מעשר עני ואמר רחמנא לא תוכל: אמר ליה [אביי] דכ"ע ספקו טובל. [אביי]

וע"ע ברש"י יצמות דפ"ו ע"א ש"כ' דטבל אסור רק מפני חרומה המעורבת בו ע"ש וא"כ לדעת רש"י הג"ל אין עוד מקום לומר דאחרי שהופרשה החרומה יש צה איסור טבל דאדרבה נהפך הוא דכל עיקר איסורו של טבל הוא רק מפני עירוב חרומה וע"ע צסנהדרין דפ"ג ע"ב דס"ל לרז דזר שאכל את החרומה אין בו רק עונש מכות אכל לא מיתה ציד"ש וא"כ לרז על כרחך דאיסור החרומה איסור חדש הוא דאי איתא דהחרומה נשאת בטבלה ה"י ראוי שיהי

בן עזרא:

לרע אמר אביי ובטעמא דר"י שאחזו בורכום מאכילין אותו הקל הקל הטבל ונבילה מאכילין אותו נבילה טבל ושביעית שביעית טבל וחרומה תנאי היא דחניא מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו חרומה בן תימא אומר חרומה ולא טבל אמר רבה להיכא דאפשר בחולין דכולי עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי בדלא אפשר בחולין מר סבר טבל חמור ומר סבר חרומה חמורה מר סבר טבל חמור אבל חרומה חזיא לכהן ומר סבר חרומה חמורה אבל טבל אפשר לתקוניה אפשר

בן עזרא:

ואנו אין לנו בזה אלא ישובו של הגאון מהר"י יעב"ץ דאיתא כהירושלמי רפ"ד דדמאי דהדרא לטבליה. והנה דעתו ז"ל דמן התורה הדין כן ובאמת לא ידעתי דבר מתנגד להדי' בש"ס, דכל מקום שנזכר דין דמוע י"ל שלא מיירי שנפלה למקומה, וכן משמע בכל מקום דתנן סאה חרומה שנפלה לפחות ממאה, ואי למקומה פשיטא שהוא פחות ממאה, שאפי' עיין רע מפריש א' מס'. ודוחק לומר דמיירי מדשמואל שפטר כריו בחטה א"י.

ועוד בח"א מתשובותיו סי' קל"ה מייתי קושיא אביו הגאון ח"צ ז"ל אהא דפיה"כ פ"ג ע"א מאכילין הקל קל תחלה טבל וחרומה היכי דא"א בחולין מתוקנים מר סבר טבל חמיר ומר סבר חרומה חמירה. והקשה הגאון ח"צ (לפרוש) [להפריש] ולחזור ולערב ותיבטל אע"ג דאין מבטלים איסור לכתחלה דרבנן בעלמא הוא ושיעור ק"א נמי מדרבנן הוא, וכתב דלית נגר דיפרקיניה אלא שהעלה דס"ל לתלמודא מן התורה הדרא לטיבלא ואולי נפקא להו מקרא את מקדשו ממנו אלו דבריו ז"ל.

ג"כ